

Проблемні аспекти накопичення в обліку інформації щодо бази оподаткування для обчислення загальнодержавних податків і зборів

Занько Б.М.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри бухгалтерського обліку
Університету державної фіскальної служби України

Обґрунтовано необхідність накопичення в системі бухгалтерського обліку інформації, у тому числі щодо бази оподаткування, що використовується для обчислення загальнодержавних податків і зборів. Проведено аналіз наявності в Податковому кодексі України таких обов'язкових елементів податку, як об'єкт оподаткування та база оподаткування, у розрізі загальнодержавних податків і зборів.

Ключові слова: база оподаткування, бухгалтерський облік, загальнодержавний збір, загальнодержавний податок, об'єкт оподаткування.

Занько Б.М. ПРОБЛЕМНЫЕ АСПЕКТЫ НАКОПЛЕНИЯ В УЧЕТЕ ИНФОРМАЦИИ О БАЗЕ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ ДЛЯ ИСЧИСЛЕНИЯ ОБЩЕГОСУДАРСТВЕННЫХ НАЛОГОВ И СБОРОВ

Обоснована необхідність накоплення в системі бухгалтерського учета інформації, в том числі относительно бази налогообложения, используемой для исчисления общегосударственных налогов и сборов. Проведен анализ наличия в Налоговом кодексе Украины таких обязательных элементов налога, как объект налогообложения и база налогообложения, в разрезе общегосударственных налогов и сборов.

Ключевые слова: база налогообложения, бухгалтерский учет, общегосударственный сбор, общегосударственный налог, объект налогообложения.

Zanko B.M. PROBLEM ASPECTS OF ACCUMULATION IN THE ACCOUNTING OF THE INFORMATION OF THE TAX BASE FOR CALCULATION OF NATIONWIDE TAXES AND FEES

Necessity of accumulation in an accounting system of the information, including regarding the tax base used for calculation of nationwide taxes and fees is justified. Analysis of presence in the Tax Code of Ukraine of such compulsory elements of the tax, as the taxable item and the tax base is carried out, in cut of nationwide taxes and fees.

Keywords: tax base, accounting, nationwide fee, nationwide tax, taxable item.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Підприємства, які здійснюють господарську діяльність, повинні сплачувати податки і збори, платниками яких вони є. Інформацію, яка необхідна для обчислення цих обов'язкових платежів, платникам податків доцільно накопичувати в системі бухгалтерського обліку. Під час обчислення загальнодержавних податків і зборів велике значення має інформація, яка характеризує, зокрема, такий обов'язковий елемент податку, як база оподаткування. Якщо в Податковому кодексі України чітко й ясно визначено бази оподаткування в розрізі всіх загальнодержавних податків і зборів, то це сприятиме накопиченню у системі бухгалтерського обліку якісної інформації, що потрібна для обчислення податків і зборів, та зменшуватиме ймовірність помилок, які можуть бути допущені під час розрахунку податкових зобов'язань.

Тому актуальним є дослідження норм Податкового кодексу України стосовно наявності чітко й ясно визначених баз оподаткування в розрізі всіх загальнодержавних податків і зборів, а також щодо можливості відображення інформації про такі бази оподаткування у системі бухгалтерського обліку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основні аспекти бухгалтерського обліку як джерела інформації для прийняття управлінських рішень, а також проблеми оподаткування у своїх працях розглядали В.В. Бабиць [1], Ф.Ф. Бутинець [2], С.Ф. Голов [3], М.Я. Дем'яненко [4], В.М. Жук [5], Г.Г. Кірейцев [6], О.І. Малишкін [7], Н.М. Ткаченко [8], В.Г. Швець [9] та ін.

Віддаючи належне науковим напрацюванням цих учених, слід відзначити, що питання накопичення в обліку інформації щодо бази оподаткування для обчислення загальнодержавних податків і зборів, а також необхідності

чіткого визначення бази оподаткування для кожного із цих обов'язкових платежів на законодавчому рівні розглянуто не повною мірою, а тому потребує подальшого наукового дослідження.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на велику кількість досліджень, які стосуються складу інформації, яку доцільно накопичувати в бухгалтерському обліку для прийняття управлінських рішень, у тому числі рішень, які стосуються питань оподаткування, питання накопичення в обліку інформації щодо баз оподаткування потребує додаткової уваги, особливо з урахуванням постійних змін у податковому законодавстві.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження норм Податкового кодексу України стосовно наявності чітко й ясно визначених баз оподаткування у розрізі всіх загальнодержавних податків і зборів, а також обґрунтування можливості відображення інформації про такі бази оподаткування у системі бухгалтерського обліку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Бухгалтерський облік є важливим джерелом інформації, яка використовується керівництвом підприємства під час прийняття управлінських рішень як щодо напрямів розвитку господарської діяльності, так і за податкового планування. Це закономірно, оскільки, відповідно до п. 1 ст. 3 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», «метою ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства» [10].

Приймати ефективні управлінські рішення керівництвом підприємства може лише тоді, коли бухгалтерський облік здатен забезпечити накопичення якісної інформації. Так, Р.Е. Островерхо зауважує, що «бухгалтерський облік починається з документування фактів господарського життя (далі – ФГЖ), тому його раціональність, оптимальність, уміла організація визначають якість інформаційних ресурсів – основного продукту облікового процесу» [11, с. 675].

Реформування економіки України, зміни в законодавстві, у тому числі й у податковому, подальший розвиток господарської сфери суспільного життя вимагають також і вдосконалення системи бухгалтерського обліку підприємств. Одним з основних шляхів удоско-

налення бухгалтерського обліку як складної, багаторівневої системи, на думку Р.Е. Островерхої, є «вибір оптимальної за складом та обсягом облікової інформації, яка забезпечить реалізацію завдань, поставлених менеджментом» [12, с. 174].

На виняткову важливість ролі облікової інформації в сучасних умовах звертає увагу Р.Ф. Бруханський, який відзначає, що «облікова інформація в умовах зміни управлінської парадигми, розвитку концепції стратегічного управління і трансформації вимог до його обліково-аналітичного забезпечення повинна стати необхідною основою для здійснення процесів довгострокового прогнозування, стратегічного планування, аналізу стратегічних показників та стратегічного контролю, тобто повинна виступати важливим засобом прийняття стратегічних управлінських рішень» [13, с. 20].

Підприємства, які здійснюють господарську діяльність, є, як правило, платниками податків. Для правильного обчислення суми податкових зобов'язань, у тому числі щодо загальнодержавних податків і зборів, підприємство повинне мати у своєму розпорядженні згрупований певним чином масив економічних показників. При цьому величезне значення мають дані щодо різноманітних об'єктів і баз оподаткування.

Інформація, яка характеризує об'єкти і бази оподаткування в розрізі окремих податків і зборів, повинна накопичуватися у системі бухгалтерського обліку, зокрема у підсистемі податкового обліку. М.Я. Дем'яненко та В.М. Рожелюк звертають увагу на те, що «вступаючи в систему бухгалтерського обліку, масив економічних показників збирається на рахунках аналітичного обліку з подальшим узагальненням їх на рахунках синтетичного обліку відповідно до встановлених методів і способів групування, систематизації та вторинної реєстрації даних про стан і рух економічно однорідних видів господарських засобів, джерел їх утворення і господарських процесів» [14, с. 10].

Раціонально організована система бухгалтерського обліку на підприємстві потребує внутрішньої регламентації процесів, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків і зборів. Цілком погоджуємося з В.Ю. Драчук, яка зауважує, що «особливості здійснення розрахунків із бюджетом за податковими платежами мають обов'язково бути розкриті в окремому розділі Наказу про облікову політику підприємства» [15, с. 25].

Розглянемо, що, відповідно до податкового законодавства, може бути об'єктом оподаткування. Згідно зі ст. 22 Податкового кодексу України, «об'єктом оподаткування можуть бути майно, товари, дохід (прибуток) або його частина, обороти з реалізації товарів (робіт, послуг), операції з поставання товарів (робіт, послуг) та інші об'єкти, визначені податковим законодавством, із наявністю яких податкове законодавство пов'язує виникнення у платника податкового обов'язку» [16]. Таким чином, об'єктом оподаткування можуть бути не лише матеріальні об'єкти (майно, товари), а й інші об'єкти, у тому числі різноманітні операції.

Відповідно до ст. 23 Податкового кодексу, «база оподаткування – це фізичний, вартісний чи інший характерний вираз об'єкта оподаткування, до якого застосовується податкова ставка й який використовується для визначення розміру податкового зобов'язання» [16]. Як бачимо, база оподаткування тісно пов'язана з об'єктом оподаткування і є його виразом. Саме до бази оподаткування під час обчислення суми податку повинна застосовуватися ставка податку, про що йдеться у п. 29.1 ст. 29 Податкового кодексу України.

Звернемо увагу на норми ст. ст. 23 та 24 ПКУ, які висвітлюють роль бази оподаткування у справлянні податків:

1) база оподаткування і порядок її визначення встановлюються Податковим кодексом України для кожного податку окремо;

2) одиницею виміру бази оподаткування визнається конкретна вартісна, фізична або інша характеристика бази оподаткування або її частини, щодо якої застосовується ставка податку;

3) одиниця виміру бази оподаткування є єдиною для розрахунку й обліку податку;

4) одній базі оподаткування повинна відповідати одна одиниця виміру бази оподаткування [16].

Одним із принципів, на яких ґрунтується податкове законодавство, згідно з пп. 4.1.11 п. 4.1 ст. 4 Податкового кодексу України, є єдиний підхід до встановлення податків та зборів. Цей принцип передбачає, щоб усі обов'язкові елементи податку обов'язково визначалися на законодавчому рівні. Якщо ж звернутися до пп. 7.1.2 та пп. 7.1.3 п. 7.1 ст. 7 ПКУ, то як об'єкт оподаткування, так і база оподаткування є обов'язковими елементами податку, відповідно, вони повинні бути визначені для кожного податку окремо.

Оскільки об'єкти оподаткування та бази оподаткування між собою можуть бути тісно пов'язаними, розглянемо, чи дійсно Податковим кодексом України для кожного загальнодержавного податку і збору окремо визначено ці обов'язкові елементи податку (табл. 1).

Як видно з даних табл. 1, Податковим кодексом України визначено об'єкти оподаткування у розрізі всіх загальнодержавних податків і зборів. Проте у цьому нормативно-правовому акті не визначено базу оподаткування, зокрема, для п'яти з шести наявних складників рентної плати.

Приміром, порядок справляння рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних із видобуванням корисних копалин, регулюється ст. 253 Податкового кодексу. У цій статті встановлено, що є об'єктом оподаткування під час справляння рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних із видобуванням корисних копалин, проте формально не визначено базу оподаткування для цього виду рентної плати.

Зауважимо, що платники податку і без формального визначення бази оподаткування для різних складників рентної плати спроможні, як засвічує практика багаторічного застосування Податкового кодексу України, згадатися, як слід обчислювати рентну плату, у тому числі її окремі складники. Те ж саме можна сказати і про військовий збір, для якого Податковий кодекс України також не містить формального визначення бази оподаткування, але, незважаючи на це, платникам цього збору все-таки вдається його обчислювати і сплачувати до бюджету.

Однак звернемо увагу на те, що:

1) як було сказано вище, база оподаткування є обов'язковим елементом податку, а тому вона має бути визначена на законодавчому рівні для кожного податку і збору. Якщо щодо якогось податку або збору не визначено базу оподаткування, то це є порушенням норм пп. 4.1.11 п. 4.1 ст. 4, пп. 7.1.3 п. 7.1 ст. 7, пп. 12.1.3 п. 12.1 ст. 12 ПКУ;

2) відсутність визначених на законодавчому рівні баз оподаткування у розрізі всіх загальнодержавних податків і зборів створює додаткові труднощі для бухгалтерських служб підприємств, оскільки це ускладнює накопичення у системі бухгалтерського обліку інформації, що потрібна для обчислення податків і зборів, та збільшує ймовірність помилок, які можуть бути допущені під час розрахунку податкових зобов'язань.

Таблиця 1

Визначення Податковим кодексом України об'єктів оподаткування та баз оподаткування у розрізі загальнодержавних податків і зборів

№ з/п	Загальнодержавні податки і збори	Об'єкт оподаткування	База оподаткування
1	Податок на прибуток підприємств	Визначено у ст. 134 Податкового кодексу України	Визначено у ст. 135 Податкового кодексу України
2	Податок на доходи фізичних осіб	Визначено у ст. 163 Податкового кодексу України	Визначено у ст. 164 Податкового кодексу України
3	Податок на додану вартість	Визначено у ст. 185 Податкового кодексу України	Визначено у ст. 188-192 Податкового кодексу України
4	Акцизний податок	Визначено у ст. 213 Податкового кодексу України	Визначено у ст. 214 Податкового кодексу України
5	Екологічний податок	Визначено у ст. 242 Податкового кодексу України	Визначено у ст. 242 Податкового кодексу України
6	Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин (складник рентної плати)	Визначено у ст. 252 Податкового кодексу України	Визначено у ст. 252 Податкового кодексу України
7	Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних із видобуванням корисних копалин (складник рентної плати)	Визначено у ст. 253 Податкового кодексу України	Не визначено
8	Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України (складник рентної плати)	Визначено у ст. 254 Податкового кодексу України	Не визначено
9	Рентна плата за спеціальне використання води (складник рентної плати)	Визначено у ст. 255 Податкового кодексу України	Не визначено
10	Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів (складник рентної плати)	Визначено у ст. 256 Податкового кодексу України	Не визначено
11	Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України (складник рентної плати)	Визначено у ст. ст. 256 ¹ Податкового кодексу України	Не визначено
12	Мито	Визначено у ст. 277 Митного кодексу України	Визначено у ст. 279 Митного кодексу України
13	Військовий збір*	Визначено у пп. 1.2 п. 16 ¹ підрозділу 10 розділу XX Податкового кодексу України, з посиланням на ст. 163 Податкового кодексу України	Не визначено

*Хоча військовий збір прямо не згадується у переліку загальнодержавних податків і зборів, який наведено у ст. 9 Податкового кодексу України, проте він передбачений п. 16¹ підрозділу 10 розділу XX цього Кодексу та є обов'язковим до сплати на всій території України. Враховуючи викладене, у цій таблиці військовий збір також включений до переліку загальнодержавних податків і зборів.

Джерело: узагальнено автором на основі [16]

Таким чином, з одного боку, можна погодитися з О.В. Круковською, яка відзначає, що «ключові зміни, які відбулися в реформуванні податкової системи України, орієнтовані на європейське податкове законодавство і враховують досвід реформування країн ЄС у зв'язку з євроінтеграційними процесами, які відбуваються в країні» [17, с. 709]. З іншого боку, незважаючи на зміни, які відбулися в реформуванні податкової системи України, вітчизняне податкове законодавство все ще потребує подальшого доопрацювання у частині чіткого й ясного визначення основних елементів окремих податків і зборів.

Висновки з цього дослідження. Проведене дослідження дало змогу дійти таких висновків:

1. Інформацію, яка необхідна для обчислення загальнодержавних податків і зборів, платникам цього податку доцільно накопичувати в системі бухгалтерського обліку. Підприємствам необхідно накопичувати, зокрема, дані щодо баз оподаткування у розрізі всіх податків і зборів.

2. У Податковому кодексі України формально не визначено такий обов'язковий для справляння загальнодержавних податків і зборів елемент, як база оподаткування, для п'яти із шести наявних складників рентної

плати та для військового збору. Якщо щодо якогось податку або збору не визначено базу оподаткування, то це є порушенням норм пп. 4.1.11 п. 4.1 ст. 4, пп. 7.1.3 п. 7.1 ст. 7, пп. 12.1.3 п. 12.1 ст. 12 ПКУ.

3. Відсутність визначених на законодавчому рівні баз оподаткування для окремих загальнодержавних податків і зборів створює додаткові труднощі для бухгалтерських служб підприємств, оскільки це ускладнює накопичення у системі бухгалтерського обліку інформації, що потрібна для обчислення податків і зборів. Унаслідок цього збільшується ймовірність помилок, які можуть бути допущені під час розрахунку податкових зобов'язань.

4. Оскільки, відповідно до пп. 12.1.3 п. 12.1 ст. 12 Податкового кодексу України, саме Верховна Рада України визначає, зокрема, такий елемент, як база оподаткування щодо загальнодержавних податків та зборів, то залишається сподіватися, що цей орган законодавчої влади незабаром виконає свій обов'язок і визначить бази оподаткування для всіх складників рентної плати та військового збору.

Питання накопичення в системі бухгалтерського обліку інформації, яка необхідна для обчислення загальнодержавних податків та зборів, є актуальним і до кінця не вирішеним, а тому потребує подальшого наукового дослідження.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бабиц В.В., Сагова С.В. Фінансовий облік (облік активів): навч. посіб. К.: КНЕУ, 2006. 282 с.
2. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів; за заг. ред. Ф.Ф. Бутиця; 8-е вид., доп. і перероб. Житомир: Рута, 2009. 912 с.
3. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку: монографія. К.: Центр учбової літератури, 2007. 522 с.
4. Дем'яненко М.Я. Про співвідношення бухгалтерського та податкового обліку. Облік і фінанси АПК. 2004. № 1. С. 10–17.
5. Жук В.М. Бухгалтерський облік: шляхи вирішення проблем практики і науки: монографія. К.: Інститут аграрної економіки, 2012. 454 с.
6. Кірейцев Г.Г. Глобальні процеси і актуалізація оновлення методології обліку. Зб. наук. праць Вінницького нац. аграр. університету. Серія «Економічні науки». 2013. Вип. 3 (80). С. 91–103.
7. Малишкін О.І. Податковий облік чи податкові розрахунки? Бухгалтерський облік і аудит. 2012. № 1. С. 22–28.
8. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підручник; 5-е вид., доп. і перероб. К.: Алерта, 2011. 976 с.
9. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: підручник; 2-е вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2006. 525 с.
10. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. Дата оновлення: 01.07.2018. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 07.10.2018).
11. Островерха Р.Е. Документування у бухгалтерському обліку: теоретичні засади та напрями удосконалення. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. Вип. 23. С. 675–680.
12. Островерха Р.Е. Шляхи вдосконалення бухгалтерського обліку: організаційний аспект. Економічний вісник. Серія «Фінанси, облік, оподаткування». 2017. № 1. С. 167–175.
13. Бруханський Р.Ф. Зміна управлінських парадигм як фактор розвитку бухгалтерського обліку: стратегічний аспект. Облік і фінанси. 2014. № 3. С. 15–20.

14. Дем'яненко М.Я., Рожелюк В.М. Системний підхід до формування облікової інформації для потреб управління. Облік і фінанси. 2016. № 2. С. 8–15.
15. Драчук В.Ю. Теоретичні аспекти формування облікової політики щодо розрахункових операцій з бюджетом за податковими платежами. Облік і фінанси. 2016. № 1. С. 22–26.
16. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-IV. Дата оновлення: 04.10.2018. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 07.10.2018).
17. Круковська О.В. Ключові зміни в реформуванні податкової системи України: реалії та перспективи. Економіка та суспільство. 2016. Вип. 2. С. 702–709.

REFERENCES:

1. Babych V. V., Sahova S. V. (2006) Finansovyi oblik (oblik aktyviv) [Financial Accounting (Assets Accounting)] Kyiv: KNEU. (in Ukrainian)
2. Butynets F. F. (2009) Bukhhalterskyi finansovyi oblik [Financial Accounting]. Zhytomyr: Ruta. (in Ukrainian)
3. Holov S. F. (2007) Bukhhalterskyi oblik v Ukraini: analiz stanu ta perspektyvy rozvytku [Accounting in Ukraine: An Analysis of the Status and Prospects of Development]. Kyiv: Tsentр uchbovoi literatury. (in Ukrainian)
4. Demianenko M. Ya. (2004) Pro spivvidnoshennia bukhhalterskoho ta podatkovoho obliku [About Correlation of Accounting and Tax Accounting]. Oblik i finansy APK, no. 1, pp. 10-17.
5. Zhuk, V. M. (2012) Bukhhalterskyi oblik: shliakhy vyrishennia problem praktyky i nauky [Accounting: Ways to Solve Problems of Practice and Science]. Kyiv: NNTs "Instytut aharnoi ekonomiky". (in Ukrainian)
6. Kireitsev H. H. (2013) Hlobalni protsesy i aktualizatsiia onovlennia metodolohii obliku [Global Processes and Actualization of the Updating of the Accounting Methodology]. Zbirnyk naukovuh prats Vinnytskoho natsionalnoho aharnoho universytetu. Seriia "Ekonomichni nauky", vol. 3(80), pp. 91-103.
7. Malyshekin, O. I. (2012) Podatkovyi oblik chy podatkovyi rozrakhunky? [Tax Accounting or Tax Calculations?]. Bukhhalterskyi oblik i audyt, no. 1, pp. 22-28.
8. Tkachenko N. M. (2011) Bukhhalterskyi finansovyi oblik, opodatkovannia i zvitnist [Financial Accounting, Taxation and Reporting]. Kyiv: Alerta. (in Ukrainian)
9. Shvets V. H. (2006) Teoriia bukhhalterskoho obliku [Theory of Accounting]. Kyiv: Znannia. (in Ukrainian)
10. Pro bukhhalterskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 16.07.1999 r. № 996-XIV. Data onovlennia: 01.07.2018. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (Data zvernennia: 07.10.2018).
11. Ostroverkha R. E. (2018) Dokumentuvannia u bukhhalterskomu obliku: teoretychni zasady ta napriamy udoskonalennia [Documentation in Accounting: Theoretical Foundations and Directions of Improvement]. Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky (electronic journal), vol. 23, pp. 675–680. Available at: <http://global-national.in.ua/issue-23-2018> (accessed 07 October 2018).
12. Ostroverkha R. E. (2017) Shliakhy vdoskonalennia bukhhalterskoho obliku: orhanizatsiynyi aspekt [Ways to Improve Accounting: An Organizational Aspect]. Ekonomichni visnyk. Seriia: finansy, oblik, opodatkovannia, vol. 1, pp. 167–175.
13. Brukhanskyi R. F. (2014) Zmina upravlynskykh paradyhm yak faktor rozvytku bukhhalterskoho obliku: stratehichniy aspekt [Changing of Administrative Paradigms as a Factor in the Development of Accounting: The Strategic Aspect]. Oblik i finansy, no. 3, pp. 15–20.
14. Demianenko M. Ya. (2016) Systemnyi pidkhid do formuvannia oblikovoi informatsii dlia potreb upravlinnia [System Approach to the Formation of Accounting Information for Management Needs]. Oblik i finansy, no. 2, pp. 8–15.
15. Drachuk V. Yu. (2016) Teoretychni aspekty formuvannia oblikovoi polityky shchodo rozrakhunkovykh operatsii z biudzhетom za podatkovymi platezhamy [Theoretical Aspects of Formation of Accounting Policy With Regard to Settlement Operations With the Budget on Tax Payments]. Oblik i finansy, no. 1, pp. 22–26.
16. Podatkovyi kodeks Ukrainy vid 02.12.2010 r. № 2755-IV. Data onovlennia: 04.10.2018. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (Data zvernennia: 07.10.2018).
17. Krukovska O. V. (2016) Kliuchovi zminy v reformuvanni podatkovoi systemy Ukrainy: realii ta perspektyvy [Key Changes in Reforming Ukraine's Tax System: Realities and Prospects]. Ekonomika ta suspilstvo, vol. 2. pp. 702–709. Available at: <http://economyandsociety.in.ua/journal-2/9-articles-2/153-krukovska-o-v> (accessed 07 October 2018).

Problem aspects of accumulation in the accounting of the information of the tax base for calculation of nationwide taxes and fees

Zanko B.M.

Candidate of Economic Sciences,
Senior Lecturer at Department of Accounting,
University of the State Fiscal Service of Ukraine

Enterprises engaged in economic activity must pay taxes and fees. Information necessary for the calculation of nationwide taxes and fees is appropriate for taxpayers to accumulate in the accounting system. Business management can take effective managerial decisions only if accounting is capable of ensuring the accumulation of qualitative information. Companies in the accounting need to accumulate, in particular, data on tax bases in the context of all taxes and fees. The tax base is the physical, cost, or other characteristic expression of the taxable item, to which the tax rate is applied and which is used to determine the amount of tax liability.

According to the current tax legislation, information on mandatory elements of the tax, including the tax base, must be specified in the Tax Code of Ukraine. The conducted research shows that in violation of tax legislation in the Tax Code of Ukraine for some nationwide taxes and fees, such a mandatory element as the tax base is not defined. The tax base for the following taxes and duties is not defined:

- rental payment for the use of subsoil for purposes not related to the extraction of minerals (component part of rental payment);
- rental payment for the use of the radio frequency resource of Ukraine (a component part of rental payment);
- rental payment for special use of water (a component part of rental payment);
- rental payment for special use of forest resources (a component part of rental payment);
- rental payment for the transportation of oil and oil products through main oil pipelines and petroleum product pipelines, the transit transportation of ammonia through pipelines on the territory of Ukraine (a component part of rental payment);
- military fee.

The lack of statutory tax bases in the context of some nationwide taxes and fees creates additional difficulties for the accounting departments of enterprises. As a result, accumulation in the accounting system of information necessary for the calculation of taxes and fees is hampered. As a result, the probability of errors that may arise in calculating tax liabilities increases.